Landschap Noord-Holland

Landje van Veldt herschapen in waterrijk natuurgebiedje

Het Landje van Veldt bij Castricum ontpopt zich tot een wonderschoon gebiedje. Straks wemelt het hier van de ratelaars en wilde orchideeën. Landschap Noord-Holland hervormde deze voormalige bollenvelden langs de Schulpvaart in nieuwe natuur, compleet met sloten, wandelpad en kippenbrug. Na de aanschaf lag het Landje van Veldt jarenlang min of meer braak. Boswachter Erwin Schellinger: 'Natuurwaarde nul komma nul. Afgelopen winter hebben we eerst de bovenste grondlaag afgegraven – maar liefst 14.808 kuub – die door jarenlange bemesting voedselrijk was. Zo kwam het kalkrijke duinzand met kleiige afzetting tevoorschijn. Het is onderdeel van het Oer-IJ-gebied, hè. Daarna groeven we extra sloten. Via de pompen in het naastgelegen Gasthuisweidje regelen we het waterpeil. Sluitstuk vormde een wandelpad om het gebied, met kippenbrug.' Dat is een voetgangersbrug met een leuning, die lastig is voor fietsen en brommers. Met twee hectare is dit Landje van Veldt klein. Toch is het belangrijk. Schellinger: 'Zie het als nieuwe kraal aan de ketting van de Schoonwatervallei. Hoe groter deze verbindingszone tussen Castricum en het Alkmaardermeer wordt, des te beter. Want juist de overgang van duinen naar polder, met kwelwater en brakke invloeden, heeft een hoge natuurwaarde. De Schulpvaart is een brede waterloop met aflopende oevers. Het voedt de omgeving met schoon duinwater en vormt daarmee de ruggengraat van de Schoonwatervallei. Het Landje van Veldt versterkt die. Zo zie je dat zelfs zo'n snipper van grote waarde kan zijn.'

Truus Zonneveld
Tekstschrijver Landschap Noord-Holland

Het Landje van Veldt vlak voordat het werd opgeleverd. (Foto: Yorinde Diepstraten)

Geldersch Landschap & Kasteelen

Wisselse Veen(mossen)

Tien jaar geleden zijn in het Wisselse Veen bij Epe enkele landbouwpercelen afgeplagd. Sindsdien is daar jaarlijks gemaaid, waarbij steeds zo'n 25 centimeter vegetatie werd verwijderd tot een paar centimeter boven het maaiveld.
Op een van de percelen is een opvallende ontwikkeling gaande. Het perceel heeft bij het afplaggen de landbouwkundige bolle ligging behouden waarbij de hoogte in het midden ongeveer 25 centimeter hoger is dan aan de randen. Toch vindt er nu over de volledige oppervlakte van het perceel een indrukwekkende veenmosontwikkeling plaats. Blijkbaar is de kweldruk hier zo hoog dat ook midden op het veld het water het hele jaar tot aan maaiveld staat zodat veenontwikkeling mogelijk is. Vrijwel het hele perceel is inmiddels bedekt met een veenmospakket, gedomineerd door gewoon veenmos (*Sphagnum palustre*). Sinds 2021 wordt dat perceel niet meer gemaaid om de veenontwikkeling een kans te geven. Langs de lagergelegen randen van het perceel is sprake van een duidelijke grondwaterinvloed, wat resulteert in het voorkomen van een aantal andere veenmossen, waaronder zeldzaamheden als moerasveenmos (*S. subsecundum*) en trilveenveenmos (*S. contortum*). Op het veenpakket breidt moerasviooltje (*Viola palustris*) zich flink uit, wat in 2022 resulteerde in de eerste waarnemingen van de zilveren maan (*Boloria selene*), een dagvlinder.
De grote afwisseling in het hele Wisselse Veen, met verschillen in grond- en regenwaterinvloed en variatie in voedselrijkdom, maar met vrijwel overal stabiele waterstanden, biedt dus plaats aan vele soorten, waaronder veenmossen. Vanaf 2015 zijn er bij monitoring al achttien verschillende soorten veenmossen gevonden.

Het moerasviooltje doet het goed in het Wisselse veen. (Foto: Loekie van Tweel-Groot)

André de Bonte
Ecoloog Geldersch Landschap & Kasteelen

LandschappenNL

De teksten zijn afkomstig van de Provinciale Landschappen.
www.landschappen.nl